

Математика". Вниманию уделено наиболее распространенным типам тестовых заданий, к которым относятся: задачи с выбором одного правильного ответа, задания на установление соответствия (логические пары) и задания открытой формы с коротким ответом. Проанализированы необходимые условия для создания каждого типа тестов на материале отдельных тем общей методики обучения математике и специальных методик обучения отдельных математических предметов общеобразовательной школы. Конкретизирована цель использования предложенных в статье тестов каждого типа и приведены соответствующие примеры тестов, которые созданы по предложенной технологии и использовались во время проведения модульного контроля, написания комплексной контрольной работы после освоения студентами магистрантами курса "Методика обучения математике".

Ключевые слова: технология создания тестов, дисциплина "Методика обучения математике", типы тестовых заданий, общая методика обучения математике, специальная методика обучения математике.

Sokolenko L. A. Technology creation of tests from methods of teaching mathematics and their use.

The article presents the technology of testing the normative discipline "Methods of teaching", which is studied by students who receive higher education in the specialty 014 "Secondary education. Mathematics". Attention is paid to the most common types of test tasks, which include: a choice of one correct answer, a task for matching (logical pairs) and an open-form task with a short answer. The necessary conditions for the creation of each type of tests on the material of separate topics of the general methods of teaching mathematics and special methods of teaching individual mathematical subjects of a secondary school are analyzed. Particular attention is devoted to the creation of the first type of tests designed to control the students' knowledge of certain topics of general methods of mathematics education, among which: 1) "General and specific mental actions and techniques of mental operation in the study of mathematics", 2) "Methods of teaching mathematics", 3) "Mathematical concepts. Methods of formation of mathematical concepts", 4) "Mathematical statements. Methods of teaching students to proof mathematical statements", 5) "Problems in teaching mathematics. Methods for solving tasks". The purpose of the use of the offered in the article of tests of each type from the methodic of studying the course of algebra and the beginnings of analysis and geometry of the senior profile schools is of various types and the corresponding examples of tests that were created on the proposed technology and used during the modular control, writing of the complex control work after learning by the students of the course master "Methods of teaching mathematics".

Key words: technology of creation of tests, discipline "Methods of teaching mathematics", types of test tasks, general methods of teaching mathematics, special methods of teaching mathematics.

УДК 811.161.2'243:378.016

DOI <https://doi.org/10.31392/2311-5491/2019-68.43>

Стефанишин К. Л.

**ВИВЧЕННЯ ТЕМИ "КОЛЬОРИ. ОДЯГ. ВЗУТТЯ" НА ЗАНЯТТЯХ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ: МЕТОДИЧНА РОЗРОБКА
ПРАКТИЧНОГО ЗАНЯТТЯ ДЛЯ ВИКЛАДАЧА**

Представлено методичну розробку заняття з української мови як іноземної для викладачів закладів вищої освіти. Хід заняття структуровано згідно з вимогами до практичних занять у вищій школі та адаптовано до комунікативних потреб чужоземних студентів, які навчаються в Україні. Методика виконання практичної роботи на занятті передбачає: повторення засвоєної лексики до теми та вивчення нових слів, виконання тренувальних вправ, роботу з текстом, перевірку вихідного рівня знань у формі тестового контролю. Змістове наповнення відповідає програмі навчальної дисципліни "Українська мова як іноземна", завдання побудовано на основі комунікативного підходу до навчання мови. Розроблена система вправ призначена для формування та розвитку різних видів мовленнєвої діяльності (слухання, говоріння, читання та письма).

Ключові слова: українська мова як іноземна, методична розробка, знання, вміння, комунікативний підхід, завдання, кольори, одяг, взуття.

Кожне заняття з української мови як іноземної – складна, цілісна, динамічна система змісту навчального матеріалу й організації роботи з ним. Викладач української мови, працюючи з іноземними громадянами, постійно шукає шляхи, як зробити заняття цікавим, захоплюючим і досягти того, щоб його студенти добре засвоїли мовний матеріал.

Як стверджують лінгводидакти, єдиної методики проведення практичних занять немає. У ході навчального процесу викладачі дотримуються основних положень, що сформувалися в методиці навчання української мови як іноземної. Проте, як свідчить практика, кожен навчальний заклад розробляє і використовує власну навчально-методичну базу, що відповідає навчальним планам і програмам, але її наповнення адаптоване до комунікативних потреб саме тих чужоземних студентів, які навчаються у цьому закладі вищої освіти.

Викладачами кафедри української мови Тернопільського державного медичного університету імені І. Я. Горбачевського з моменту її створення і до сьогодні ведуться активні пошуки вдосконалення заняття, пов'язані з формами організації навчальної діяльності студентів.

Мета статті – запропонувати методичну розробку для викладача до теми “Кольори. Одяг. Взуття”, апробовану на практичних заняттях з української мови як іноземної автором цієї праці.

Тема заняття. Кольори. Одяг. Взуття.

Мета: вивчити лексику на позначення кольорів, одягу, взуття; засвоїти навички вживання прикметників, особових і присвійних займенників, навчити узгоджувати їх з іменниками у родовому і місцевому відмінках однини і множини; брати участь у діалозі-розпитуванні на запропоновану тему; розвивати навички читання вголос тексту на актуальну тему, дотримуючись орфоепічних та інтонаційних норм.

Студент повинен знати:

1. Лексику на позначення кольорів, одягу, взуття і включити її в активне спілкування.
2. Прикметник як частину мови.
3. Значення і вживання родового відмінка іменників з прикметниками.
4. Значення і вживання місцевого відмінка іменників з прикметниками.

Студент повинен вміти:

1. Узгоджувати прикметники з іменниками у родовому і місцевому відмінках однини і множини.
2. Будувати монологічні висловлювання, що містять опис, застосовуючи засвоєні лексичні одиниці та фрази.
3. Ініціювати та вести діалог-розпитування на запропоновану тему.
4. Читати вголос текст, дотримуючись орфоепічних і пунктуаційних норм сучасної української літературної мови.

Перелік основних питань, які розглядаються на занятті:

1. Лексична база на позначення кольорів, одягу, взуття.
2. Прикметник як частина мови.
3. Вживання прикметників, їх узгодження з іменниками у родовому і місцевому відмінках однини і множини.
4. Вживання присвійних займенників у межах теми.
5. Діалог-розпитування на запропоновану тему.
6. Робота з текстом.

Методика виконання практичної роботи.

Робота 1. Повторення засвоєної лексики до теми та вивчення нових слів.

Завдання 1. Говоріть за зразком.

Зразок: Я маю футболку, джинси і кросівки, але хочу купити сукню, хустку і босоніжки.

Слова для довідки: берет, капелюх, хустка, шапка, шарф, рукавиці, джинси, костюм, краватка, куртка, пальто, светр, сорочка, спідниця, сукня, футболка, шкарпетки, штани, босоніжки, кросівки, тапочки, туфлі, черевики, чоботи.

Завдання 2. Читайте. Запам'ятайте назви кольорів.

Прикметник

	Однина		Множина
Який?	Яка?	Яке?	Які?
білий	біла	біле	білі
блакитний	блакитна	блакитне	блакитні
жовтий	жовта	жовте	жовті
зелений	зелена	зелене	зелені
коричневий	коричнева	коричнєве	коричневі
оранжевий	оранжева	оранжеве	оранжеві
рожевий	рожева	рожеве	рожеві
синій	синя	синє	сині
сірий	сіра	сіре	сірі
фіолетовий	фіолетова	фіолетове	фіолетові
червоний	червона	червоне	червоні
чорний	чорна	чорне	чорні

Робота 2. Виконання тренувальних вправ.

Завдання 1. Читайте.

1. Який це костюм? Це коричневий костюм. 2. Яка це спідниця? Це зелена спідниця. 3. Яке це пальто? Це жовте пальто. 4. Які це джинси? Це сині джинси. 5. Який це берет? Це оранжевий берет. 6. Яка це хустка? Це фіолетова хустка. 7. Які це шкарпетки? Це сірі шкарпетки. 8. Який це светр? Це блакитний светр. 9. Яка це куртка? Це рожева куртка. 10. Які це кросівки? Це білі кросівки. 11. Яка це сорочка? Це жовта сорочка. 12. Які це чоботи? Це чорні чоботи. 13. Який це капелюх? Це сірий капелюх. 14. Які це штани? Це коричневі штани.

Завдання 2. Поставте запитання до підкреслених слів.

Зразок: Це чорний костюм. – Який це костюм?

1. Це блакитний берет.
2. Це біла шапка.
3. Це червоне пальто.
4. Це білі джинси.
5. Це оранжева футболка.
6. Це рожева сукня.
7. Це рожеві штани.
8. Це синій шарф.
9. Це зелена куртка.
10. Це коричневі туфлі.
11. Це фіолетова краватка.
12. Це сірий светр.
13. Це жовта хустка.
14. Це чорні черевики.

Завдання 3. Доповніть речення.

Зразок: У мене є спідниця. **Вона синя.**

1. У мене є костюм.
2. У мене є шапка.
3. У мене є куртка.
4. У мене є джинси.
5. У мене є футболка.
6. У мене є сукня.
7. У мене є штани.
8. У мене є шарф.
9. У мене є пальто.
10. У мене є туфлі.
11. У мене є краватка.
12. У мене є светр.
13. У мене є хустка.
14. У мене є черевики.

Завдання 4. Запам'ятайте.

	Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід	Множина
	Який?	Яка?	Яке?	Які?
Є (що?)	сірий костюм□ синій светр□	сіра шапка синя спідниця	сіре пальто синє пальто	сірі штани сині босоніжки
	Якого?	Якої?	Якого?	Яких?
Немає (чого?)	сірого костюма синього светра	сірої шапки синьої спідниці	сірого пальта синього пальта	сірих штанів синіх босоніжок□

Завдання 5. Пишіть за зразком.

Зразок: У мене є сіра шапка. – У мене **немає сірої шапки**.

1. У тебе є чорний светр.
2. У вас є сині джинси.
3. У нього є коричнева куртка.
4. У неї є жовта сукня.
5. У них є червоні футболки.
6. У нас є білі босоніжки.
7. У мене є біла хустка.
8. У тебе є фіолетові кросівки.
9. У вас є рожеве пальто.
10. У нього є сірі шкарпетки.
11. У неї є червона спідниця.
12. У них є чорні костюми.
13. У нас є сірі штани.
14. У мене є зелені тапочки.

Завдання 6. Утворіть назви кольорів за зразком.

Зразок: жовтий, блакитний = жовто-блакитний.

1. Білий, червоний.
2. Темний, зелений.
3. Світлий, коричневий.
4. Білий, блакитний.
5. Яскравий, синій.
6. Темний, синій.
7. Світлий, фіолетовий.
8. Темний, оранжевий.
9. Блакитний, зелений.
10. Яскравий, жовтий.
11. Світлий, рожевий.
12. Жовтий, оранжевий.
13. Темний, сірий.
14. Яскравий, червоний.

Завдання 7. Якого кольору прапор України, Польщі, Єгипту, Нігерії, Марокко, Гани, Індії, Вашої країни? Що означають ці кольори?

Завдання 8. Відповідайте.

Зразок: Якого кольору сніг? – Сніг білий (Сніг білого кольору).

1. Якого кольору небо?
2. Якого кольору сонце?
3. Якого кольору трава?
4. Якого кольору дошка?
5. Якого кольору стіна в аудиторії?
6. Якого кольору підручник з української мови?
7. Якого кольору Ваш зошит?
8. Якого кольору Ваш телефон?
9. Якого кольору Ваша ручка?
10. Якого кольору Ваш олівець?
11. Якого кольору Ваша сумка?
12. Якого кольору Ваші штани?
13. Якого кольору Ваші туфлі?
14. Якого кольору Ваша куртка?

Завдання 9. Читайте. Запам'ятайте.

Чоловічий рід	Жіночий рід	Середній рід	Множина
Який?	Яка?	Яке?	Які?
чорний костюм□ синій капелюх□	чорна спідниця синя куртка	чорне пальто синє пальто	чорні штани сині рукавиці
У якому?	У якій?	У якому?	У яких?
у чорному костюмі у синьому капелюсі	у чорній спідниці у синій куртці	у чорному пальті у синьому пальті	у чорних штанах у синіх рукавицях

Завдання 10. Утворіть речення за зразком «Хто у чому?»

Зразок: Я (чорна куртка) – Я у чорній куртці.

1. Мама (зелена спідниця).
2. Батько (сірі штани).
3. Брат (блакитна футболка).
4. Сестра (жовтий берет).
5. Бабуся (коричневе пальто).
6. Дідусь (оранжева сорочка).
7. Хлопець (сині джинси).
8. Дівчина (рожеві босоніжки).
9. Дівчата (фіолетові куртки).
10. Діти (червоні шапки).
11. Викладач (чорний костюм).
12. Студент (коричневі кросівки).
13. Студентка (біла сукня).
14. Студенти (білі сорочки).

Завдання 11. А Ви у чому? Опишіть одяг Ваших однокласників.

Завдання 12. Заповніть таблицю.

	Хто це?	У кого є	Який? Яка? Яке? Які?	Що?
1.	Це я.	У мене є	сині	джинси
2.	Це ти.			
3.	Це він.			
4.	Це вона.			
5.	Це ми.			
6.	Це ви.			
7.	Це вони.			
8.	Це мама.			
9.	Це тато.			
10.	Це бабуся.			
11.	Це дідусь.			
12.	Це студент.			
13.	Це студентка.			
14.	Це студенти.			
15.	Це викладач.			

Робота 3. Робота з текстом.

Завдання 1. Читайте. Знайдіть назви кольорів у діалозі.

– Привіт, Маріє! Мені потрібна твоя допомога.

– Привіт, Патриціє! Чим можу допомогти?

– У неділю йду на вечірку. Треба купити сукню і туфлі. Підеш зі мною до магазину?

– Так, звичайно. Тут недалеко є хороший магазин. Ходімо туди.

Дівчата зайшли до магазину.

– Дивись, Маріє! Ось ця чорна сукня мені подобається. Цікаво, чи є мій розмір?

– Так, вона має дуже гарний вигляд.

– Скажіть, будь ласка, чи є у Вас така сукня сорок шостого розміру?

– На жаль, вже немає. А як Вам така сукня? Червоний тепер у моді.

– Мабуть, що ні. Мені не личить червоний. Та й фасон мені не подобається, вона занадто довга.

– А ця синя?

– Я не дуже люблю синій колір. Крім того, вона коротка.

– Патриціє, а як тобі оця зелена?

– О, ця набагато гарніша за ту синю. Скажіть, будь ласка, чи можна поміряти цю зелену сукню?

– Так, звичайно.

– І як я тобі, Маріє?

– О, просто чудово, Патриціє! Сукня підкреслює фігуру і зелений колір тобі личить.

– Справді? Тоді я купую її. А зараз ідемо у відділ “Взуття” і підберемо туфлі.

Завдання 2. Розгляньте фото. Прочитайте текст.

Це українська дівчина. Вона одягнена в національний костюм – вишиту сорочку і чорно-червону плахту, поверх якої пов'язаний червоний пояс. На ногах у неї червоні туфлі. На голові – вінок, що є своєрідним жіночим оберегом. Він сплетений із квіток та різнокольорових стрічок. Кожна стрічка у вінку щось символізує. Коричневий – це символ землі, жовтий – символ сонця, зелений – символ краси і молодості, блакитний – символ неба і води, оранжевий – символ хліба, фіолетовий – символ мудрості. **Український вінок є символом дівочої краси і чистоти.**

Завдання 3. Відповідайте.

1. Яка це дівчина? 2. Який у неї костюм? 3. Яка у неї сорочка? 4. Якого кольору плахта? 5. Якого кольору пояс? 6. Які у неї туфлі? 7. Що в дівчини на голові? 8. Що символізує український вінок? 9. Стрічки яких кольорів є у вінку? 10. Символом чого є коричнева стрічка? 11. Що символізує жовтий колір? 12. А зелений? 13. Символом чого є блакитний колір? 14. Що символізують оранжевий і фіолетовий кольори? 15. Назвіть усі кольори стрічок у вінку. 16. Яких кольорів немає у вінку? 17. Вам подобається український вінок?

Організаційна структура заняття.

1.1. Організаційна частина – 5 хв.

1.2. Інструктаж студентів і розподіл груп для практичної роботи – 5 хв.

1.3. Практична робота студентів – 20 хв.

1.4. Семінарське обговорення теоретичних питань і практичної роботи – 40 хв.

1.5. Перевірка вихідного рівня знань (проводиться у вигляді тестування з кожної теми, розв'язування ситуаційних задач, відповідей на контрольні питання) – 20 хв.

Технічні засоби та матеріальне забезпечення заняття: підручники, посібники, словники, довідкова література, комп'ютери, відео-система, мольберти.

Набір тестів, ситуаційних задач з еталонами відповідей (додається).

Викладачі кафедри української мови ТДМУ імені І. Я. Горбачевського кожного семестру оновлюють і вдосконалюють методичні розробки для викладачів та методичні вказівки для студентів із дисциплін кафедри. Систематично проводиться оновлення інформації, що розташована на вебпорталі університету в розділах "Матеріали для підготовки студентів до практичних занять". Вважаємо, що ефективний інформаційно-методичний супровід у поєднанні з професійною майстерністю викладача є запорукою формування у студентів позитивних мотивів до навчання і досягнення всіх чотирьох цілей навчального процесу: практичної, розвивальної, виховної, освітньої.

Використана література:

1. Українська мова як іноземна (англійськомовна форма навчання) : типова програма нормативної навчальної дисципліни для іноземних студентів вищих навчальних закладів МОЗ України. Галузь знань: 22 "Охорона здоров'я" / уклад. : С. М. Луцак та ін. Київ, 2016. 202 с.
2. Українська мова як іноземна : навчальний посібник / І. І. Гавришак та ін. ; за ред. М. П. Тишковець. Тернопіль : ТДМУ, 2018. 168 с.

Referenses:

1. Ukrainska mova yak inozemna : (anhliiskomovna forma navchannia) : typova prohrama normatyvnoi navchalnoi dystsypliny dlia inozemnykh studentiv vyshchykh navchalnykh zakladiv MOZ Ukrainy. Haluz znan : 22 «Okhorona zdorovia» / uklad. : S. M. Lutsak ta in. Kyiv, 2016. 202 s.
2. Ukrainska mova yak inozemna : navchalnyi posibnyk / I. I. Havryshcak ta in. ; za red. M. P. Tyshkovets. Ternopil : TDMU, 2018. 168 s.

Стефанишин Е. Л. Изучение темы "Цвета. Одежда. Обувь" на занятиях по украинскому языку как иностранному: методическая разработка практического занятия для преподавателя.

Представлена методическая разработка занятия по украинскому языку как иностранному для преподавателей высших учебных заведений. Ход занятия структурирован в соответствии с требованиями к практическим занятиям в высшей школе и адаптирован к коммуникативным потребностям иностранных студентов, обучающихся в Украине. Методика выполнения практической работы на занятии предполагает: повторение усвоенной лексики к теме и изучение новых слов, выполнение тренировочных упражнений, работу с текстом, проверку исходного уровня знаний в форме тестового контроля. Содержательное наполнение соответствует программе учебной дисциплины "Украинский язык как иностранный", упражнения построены на основе коммуникативного подхода к обучению языку. Разработанная система упражнений предназначена для формирования и развития различных видов речевой деятельности (слушания, говорения, чтения и письма).

Ключевые слова: украинский язык как иностранный, методическая разработка, знания, умения, коммуникативный подход, задания, цвета, одежда, обувь.

Stefanyshyn K. L. Studying of the theme "Colors. Clothing. Shoes" on the lessons of Ukrainian as a Foreign language: the methodological work of practical lesson for a teacher.

The methodological work of a lesson in Ukrainian as a Foreign language for teachers of higher educational establishments is presented. The course is structured according to the requirements for practical classes in high school and adapted to the communicative needs of foreign students studying in Ukraine. The method of practical work on the lesson involves: revision of the learned vocabulary to the topic and studying new words, doing exercises, working with the text, checking the original level of knowledge in the form of test control. The content corresponds to the program of discipline «Ukrainian as a Foreign Language», the tasks are constructed on the basis of communicative approach to the language learning. The developed system of exercises is intended for the formation and development of various types of speech activities (listening, speaking, reading and writing).

Key words: Ukrainian as a foreign language, methodological work, knowledge, skills, communicative approach, tasks, colors, clothes, shoes.